



MINISTARSTVO FINANSIJA  
DIREKTORAT ZA EKONOMSKU I RAZVOJNU POLITIKU

# MJESEČNI MAKROEKONOMSKI INDIKATORI

MAJ 2019

## KLJUČNE PORUKE

- Moody's za Crnu Goru projektovao rast od 3% u 2019.
- Rast građevinske aktivnosti u prvom kvartalu
- Neznatan rast potrošačkih cijena u aprilu
- Broj nezaposlenih u aprilu značajno niži
- Ostvaren suficit budžeta u aprilu
- Rast svih osnovnih monetarnih pokazatelja u aprilu
- Povećanje uvoza roba za četiri mjeseca
- Rast ukupnog priliva SDI u prvom kvartalu



### Međunarodno okruženje

Kreditna rejting agencija Moody's je u svom najnovijem izvještaju potvrdila ocjenu rejtinga B1 za Crnu Goru, uz zadržavanje izgleda 'pozitivan'. Takođe, njihovi analitičari predviđaju snažnu poslovnu aktivnost u narednom periodu, uz stope rasta crnogorske ekonomije od 3,0% u 2019. i 3,2% u 2020, što je iznad desetogodišnjeg istorijskog prosjeka od 1,9% (u periodu 2009-2018).

### Realni sektor i inflacija

Industrijska proizvodnja za četiri mjeseca bilježi pad od 17,6% g-n-g, najviše usljed smanjenja proizvodnje električne energije od 34,7%. U istom periodu, ostvareno je 41,9% više dolazaka i 23,9% više noćenja turista nego za četiri mjeseca 2018. Prema strukturi noćenja stranih turista u aprilu 2019, najveće učešće imaju turisti iz Njemačke (15,6%), Francuske (8,5%) i Srbije (8,0%). Građevinska aktivnost u prvom kvartalu 2019. bilježi rast vrijednosti izvršenih građevinskih radova od 12,4% na godišnjem nivou. Rast potrošačkih cijena u aprilu 2019. bio je 0,9% na godišnjem, dok su u periodu januar-april cijene porasle za 0,6%. Cijene hrane i bezalkoholnih pića, sa rastom od 3,9%, najznačajnije su uticale na godišnju stopu inflacije u aprilu (1,27 p.p), pri čemu je samo uticaj rasta cijena povrća bio 1,1 p.p. Negativan doprinos inflaciji od 0,4 p.p dolazi od pada cijene odjeće od 8,0%. Cijene proizvođača industrijskih proizvoda u aprilu su rasle po godišnjoj stopi od 3,3 %, uvozne cijene su bile veće 2,1%, dok su izvozne cijene zabilježile pad od 1,7%.

### Zaposlenost i zarade

Prosječan broj zaposlenih u aprilu iznosio je 200.595 i viši je za 9,0% g-n-g. Prosječan broj nezaposlenih iznosio je 38.102, što je 15,3% manje g-n-g. Stopa registrovane nezaposlenosti<sup>1</sup> je iznosila 16,3% što je za 3,0 p.p. niže u odnosu na isti dan prethodne godine. Prosječna bruto zarada iznosila je 767€ i viša je za 0,3%, dok je neto zarada 511€ i na sličnom je nivou iz 2018.

### Fiskalni sektor

**Prihodi budžeta** u aprilu 2019. iznosili su 165,0 mil.€ i veći su 5,2% g-n-g. Za četiri mjeseca 2019. naplaćeno je 536,4 mil.€, što je 10,8% više u odnosu na isti period 2018. i 5,0% više u odnosu na plan. **Izdaci budžeta** u aprilu 2019. iznosili su 154,9 mil.€ i manji

su 5,0% g-n-g, dok su u periodu januar-april ove godine iznosili 597,5 mil.€, što je niže 13,6% u odnosu na plan. Za četiri mjeseca 2019. ostvaren je **budžetski deficit** od 61,1 mil.€, dok u aprilu imamo **suficit** od 10,1 mil.€ ili 0,2% procijenjenog BDP-a.

### Finansijski sektor

Ukupni krediti banaka u aprilu iznosili su 2.945,6 mil.€, što je rast 4,3% g-n-g, čemu je doprinio rast kredita privredi od 2,1% i kredita stanovništvu od 9,8%. Ukupni depoziti su iznosili 3.323,8 mil.€ i povećani su za 1,0% g-n-g. Iz obuhvata ukupnih depozita je krajem aprila isključena Atlas banka, što je uslovalo pad depozita na mjesečnom nivou od 109,8 mil.€. To je neto efekat isključivanja depozita Atlas banke u iznosu od oko 190 mil.€, i povećanja depozita drugih banaka za oko 80 mil.€. Učešće nekvalitetnih kredita u ukupnim kreditima smanjeno je, sa 7,1% iz aprila 2018, na 4,7% u istom mjesecu 2019. Od ukupnog broj privrednih subjekata CRPS (46.998), u blokadi je bilo 14.098, što je za 0,4% manje na mjesečnom nivou. Ukupan dug po osnovu blokade je iznosio 632,3 mil.€, što predstavlja pad od 0,9% m-n-m.

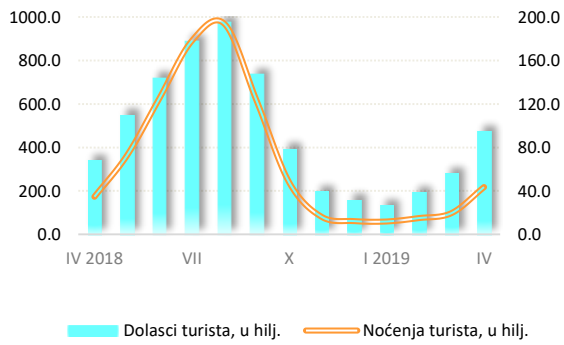
### Spoljnotrgovinska razmjena

Spoljnotrgovinska razmjena u periodu januar–april 2019. iznosila je 890,4 mil.€, što je rast od 4,5% g-n-g. Izvoz roba u vrijednosti od 125,2 mil.€. je bio manji za 3,3%, uglavnom zbog pada izvoza aluminijuma za 3,9 mil.€ i mineralnih ruda boksita za 3,0 mil.€. Uvoz roba imao je vrijednost od 765,1 mil.€, što je rast od 5,8% na godišnjem nivou. Povećanje uvoza uglavnom je opredijeljeno porastom uvoza električne energije za 13,7 mil.€, proizvoda od metala i nemetalnih minerala 12,0 mil.€ i medicinskih i farmaceutskih proizvoda 7,1 mil.€.

Neto priliv SDI u periodu januar-mart 2019. iznosio je 82,7 mil.€, što je 62,9% više na godišnjem nivou. Ukupan priliv SDI iznosio je 181,8 mil.€ (rast 31,3% g-n-g), što je rezultat povećanih ulaganja u vlasnički kapital, pri čemu su ulaganja u kompanije i banke povećana preko tri i po puta, dok su ulaganja u nekretnine povećana 18,8%. Priliv po osnovu interkompanijskog duga smanjen je 36,1% g-n-g. Struktura ukupnih SDI: investicije u kompanije i banke 46,7%, investicije u nekretnine 21,2%, interkompanijski dug 28,0% i ostale investicije sa 4,1%. Ukupan odliv iznosio je 99,0 mil.€, što je 13,1% više nego u periodu januar-mart 2018.

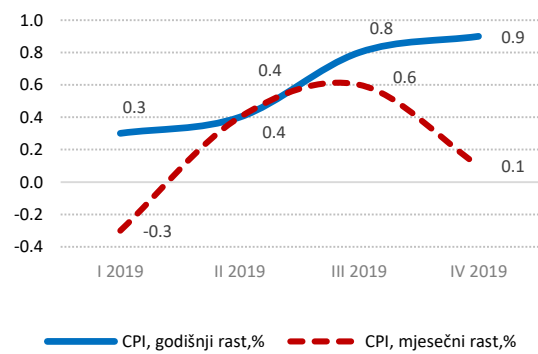
<sup>1</sup> Na dan 30.04.2019.

**Grafik 1 Dolasci i noćenja turista**



...Visok rast dolazaka i noćenja za 4 mjeseca...

**Grafik 2 CPI, godišnji i mjesečni rast, u %**



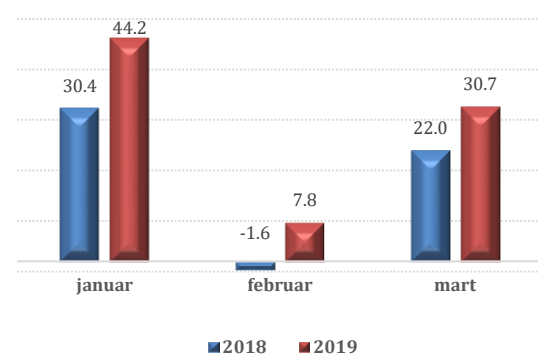
... Inflacija u aprilu neznatno porasla...

**Grafik 3 Suficit/Deficit budžeta, u mil.€**



...Suficit budžeta u aprilu 0,2% procijenjenog BDP-a...

**Grafik 4 Neto SDI, u mil.€**



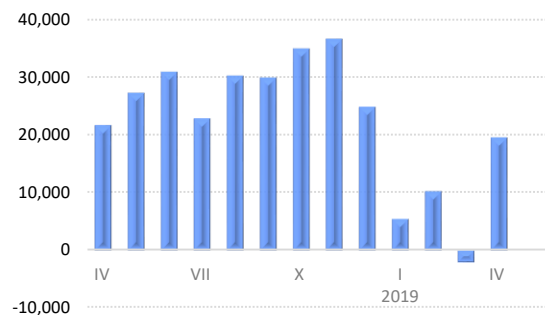
...Rast neto SDI u prvom kvartalu...

**Grafik 5 Kretanja na tržištu rada**



...U aprilu nastavljen rast broja zaposlenih ...

**Grafik 6 Profit banaka, u 000 €**



...Bankarski sektor u aprilu ostvario profit od 19,5 mil.€...

**Tabela 1 Realni sektor (Izvor: Monstat)**

Realni sektor	IV 2018	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	IV	M-n-M	IV 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Industrija																
Industrijska proizvodnja	35.8	6.5	30.8	7.5	5.1	24.0	15.3	18.1	19.1	-8.9	-12.8	-20.1	-27.6	-24.1	-27.6	-17.6
Prerađivačka industrija	8.2	-16.1	-9.3	12.1	-4.8	5.3	7.0	10.1	34.8	-2.6	5.6	-4.1	-3.9	11.5	-3.9	-1.5
Vađenje rude i kamena	-25.5	-26.1	21.4	-26.8	-26.9	-18.6	-19.1	-21.6	-18.1	-11.5	10.9	30.8	19.7	-28.3	19.7	11.6
Snabdijevanje električnom energijom, gasom i parom	145.3	200.0	200.0	14.4	42.5	84.8	78.2	70.2	11.0	-13.1	-27.9	-38.3	-64.8	-63.3	-64.8	-34.7
Turizam																
Dolasci turista	68,223	109,886	144,034	178,158	194,968	146,829	78,678	39,580	31,849	26,986	38,741	56,219	94,911	68.8	39.1	41.9
Noćenja turista	173,887	362,877	625,970	890,259	969,182	613,118	239,251	81,231	61,832	59,991	75,806	98,662	218,028	121.0	25.4	23.9
Promet u maloprodaji																
Stalne cijene	4.7	4.2	4.4	1.8	1.3	3	3.1	3.3	4.6	4.9	6.1	5.6	5.4	5.6	5.4	5.5
Tekuće cijene	6.4	5.8	5.8	2.9	2.1	4.3	4.4	4.5	5.1	5.1	6.5	6.8	6.8	5.7	6.8	6.3

**Tabela 2 Inflacija (Izvor: Monstat)**

Inflacija - stope rasta	IV 2018	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	IV	M-n-M	IV 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Indeks potrošačkih cijena	2.9	3.1	3.4	3.4	2.8	1.9	1.9	2.0	1.6	0.3	0.4	0.8	0.9	0.1	0.9	0.6
Harmonizovani indeks potrošačkih cijena	3.8	3.6	3.6	3.0	2.6	1.7	1.7	1.7	1.5	0.3	0.3	0.7	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Indeks proizvođačkih cijena	1.2	1.5	2.1	1.9	1.8	2.4	2.9	2.9	2.4	1.8	1.5	1.2	3.3	1.9	3.3	2.0

**Tabela 3 Tržište rada (Izvor: Monstat, ZZZCG, Fond PIO)**

Tržište rada	IV 2018	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	IV	M-n-M	IV 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Broj zaposlenih, u hilj.	184,039	189,341	196,539	198,987	195,041	195,784	194,555	194,756	194,085	194,589	195,353	197,594	200,595	1.5	9.0	9.1
Broj nezaposlenih	45,003	43,692	42,737	41,755	41,012	39,902	41,927	42,889	41,378	38,917	38,642	38,570	38,102	-1.2	-15.3	-18.1
Stopa nezaposlenosti (%) <sup>2</sup>	19	19	19	18	18	17	18	18	18	17	17	17	16	-0.3	-3.1	-3.7
Prosječna bruto zarada (€)	765	768	767	761	766	768	766	769	771	771	772	765	767	0.3	0.3	0.5
Prosječna neto zarada (€)	510	512	511	508	511	512	510	512	513	513	514	510	511	0.2	0.2	0.4
Prosječna penzija (€)	285	285	285	285	285	285	284	284	284	289	289	289	289	0.0	1.3	1.2

<sup>2</sup> Promjene (M-n-M, IV 2019 g-n-g i 2019/2018 g-n-g) prikazane u p.p.

**Tabela 4 Monetarni sektor (Izvor: CBCG)**

Monetarni sektor	IV 2018	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	IV	M-n-M	IV 2019- g-n-g
Ukupni krediti (u mil.€)	2,823.6	2,895.8	2,931.9	2,944.1	3,053.9	2,989.6	2,982.6	2,986.8	2,930.2	2,939.8	3,010.6	3,028.8	2,945.6	n.p.	n.p.
Kreditni privredi (u mil.€)	1,028.3	1,052.2	1,043.3	1,024.0	1,012.8	1,014.8	1,017.8	1,032.6	1,031.1	1,035.3	1,053.1	1,071.3	1,049.5	n.p.	n.p.
Kreditni domaćinstvima (u mil.€)	1,160.0	1,176.0	1,189.0	1,197.9	1,205.8	1,215.0	1,226.7	1,238.7	1,250.9	1,259.3	1,270.4	1,287.2	1,273.2	n.p.	n.p.
Kreditni u kašnjenju (u mil.€)	215.1	229.3	226.0	210.3	261.6	233.1	238.7	226.1	197.6	236.7	206.9	217.8	155.6	n.p.	n.p.
Nekvalitetni krediti (u mil.€)	200.6	205.2	204.7	217.9	206.2	200.6	204.4	207.7	202.4	184.4	184.0	178.1	139.7	n.p.	n.p.
Ukupni depoziti (u mil.€)	3,291.9	3,362.7	3,350.3	3,415.3	3,531.8	3,459.3	3,459.0	3,452.2	3,459.2	3,416.9	3,482.9	3,433.6	3,323.8	n.p.	n.p.
Depoziti privrede (u mil.€)	1,100.0	1,160.8	1,128.5	1,163.5	1,227.4	1,143.8	1,113.2	1,083.5	1,099.4	1,080.3	1,078.6	1,065.8	0,976.3	n.p.	n.p.
Depoziti stanovnika (u mil.€)	1,237.3	1,233.7	1,259.5	1,278.9	1,314.9	1,308.7	1,312.5	1,319.8	1,327.5	1,285.7	1,276.5	1,249.2	1,202.3	n.p.	n.p.
Kamatna stopa na kredite	6.7	6.6	6.5	6.5	6.4	6.4	6.4	6.4	6.4	6.3	6.3	6.3	0.0	-6.3	-6.7
Kamatna stopa na depozite <sup>3</sup>	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6	0.5	0.5	0.5	0.0	-0.5	-0.6
Obavezna rezerva (u mil.€)	239.3	241.0	246.3	247.5	250.9	259.3	258.3	253.4	251.9	249.7	250.3	252.1	243.6	n.p.	n.p.

**Tabela 5 Eksterni sektor (Izvor: Monstat i CBCG)**

Eksterni sektor	IV 2018	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	IV	M-n-M	IV 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Izvoz roba (u mil.€)	35.3	30.3	40.1	30.3	33.3	30.5	33.3	37.9	34.9	28.2	32.0	33.4	31.6	-5.5	-10.5	-3.3
Uvoz roba (u mil.€)	220.8	240.8	241.7	250.9	228.8	205.7	245.7	200.5	216.5	128.8	179.8	215.3	241.3	12.1	9.3	5.8
Deficit robne razmjene (u mil.€)	-185.5	-210.5	-201.6	-220.7	-195.5	-175.2	-212.4	-162.5	-181.7	-100.6	-147.7	-181.9	-209.7	15.3	13.0	7.8
Neto strane direktne investicije (u mil.€)	57.2	-48.1	93.7	42.8	54.2	-32.8	34.8	50.4	24.5	44.2	7.8	30.7	0.0	296.2	39.6	62.9

**Tabela 6 Fiskalni sektor**

Fiskalni sektor	IV 2018	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	IV	IV 2019/IV plan	IV 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Prihodi budžeta (mil.€)	156.8	138.8	140.7	160.5	161.3	187.3	145.8	142.2	185.0	107.1	116.4	147.5	165.0	5.5	5.2	10.7
Izdaci budžeta (mil.€)	163.1	141.8	162.1	155.9	127.1	166.1	158.2	187.1	256.1	139.6	130.9	172.2	154.9	-10.3	-5.0	6.6
Suficit/Deficit budžeta (u mil.€)	-6.3	-2.9	-21.4	4.7	34.1	21.2	-12.4	-44.9	-71.1	-32.3	-14.3	-24.6	10.1	n.p.	-262.3	-19.9
Suficit/Deficit budžeta (% BDP-a)	0.1	-0.1	-0.5	0.1	0.7	0.5	-0.3	-1.0	-1.5	-0.7	-0.2	-0.5	0.2	n.p.	n.p.	n.p.

**Tabela 7 Međunarodno okruženje**

Međunarodno okruženje	IV 2018	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I 2019	II	III	IV	M-n-M	IV 2019 - g-n-g	2019/2018 g-n-g
Brent crude oil (USD/barel)	74.65	77.71	78.55	74.07	77.69	79.50	81.00	66.70	57.80	60.50	64.10	66.80	71.30	6.7	-4.5	-5.3
Aluminijum (USD/T)	2254.7	2299.7	2237.6	2082.2	2051.5	2026.5	2029.9	1938.5	1920.4	1853.7	1863.0	1871.2	1845.4	-1.4	-18.2	-14.7
Euribor (12 mjeseci)	-0.19	-0.18	-0.18	-0.18	-0.17	-0.16	-0.15	-0.14	-0.12	-0.11	-0.11	-0.11	-0.11	0.0	0.1	0.1
Inflacija u Eurozoni <sup>4</sup>	1.20	2.00	2.00	2.20	2.10	2.10	2.30	1.90	1.50	1.40	1.50	1.40	1.70	0.3	0.5	0.3

<sup>3</sup> Promjene (M-n-M i IV 2019 g-n-g) prikazane u p.p.

<sup>4</sup> Promjene (M-n-M, IV 2019 g-n-g i 2019/2018 g-n-g) prikazane u p.p.